

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027 (ÜPP SK)¹ 6. muudatustepaketi muudatusettepanekud

1. Sekkumises 0.3 väikeprojektide toetuse rahastamise suurendamine

Sekkumise 0.3 „Innovatsioonikoostöö projektid – Euroopa innovatsioonipartnerluse tegevusrühma projektid“ siseselt suurendatakse väikeprojektide toetuseks ettenähtud vahendeid arendusosaku toetuse vahendite arvelt 1 460 000 EUR ulatuses. Muudatusest tulenevalt muudetakse sekkumislehes ka kavandatud väljundeid: toetatavate väikeprojektide arvu suurendatakse 20-lt 23-ni, toetatavate arendusosaku projektide arvu vähendatakse 100-lt 27-ni.

Sekkumise senine rakendamine senine on näidanud, et ettevõtjate huvi arendusosaku ja väikeprojektide toetuste vastu on olnud esialgselt kavandatud erinev. Arendusosaku toetuse puhul on ettevõtjate huvi innovatsioonikoostöö läbiviimiseks osutunud eeldatust väiksemaks. Esimeses taotlusvoorus rahastati kavandatud 20 projekti asemel 7 projekti. Arendusosaku toetuse andmine aga 2025. aastal viibis seoses sekkumise rakendusmääruse muutmisega, mille eesmärk on võimaldada ettevõtjatel taotleda arendusosaku toetust jooksvalt vastavalt innovatsioonivajaduse tekkimisele. Väikeprojektide toetuse vastu on seevastu olnud ettevõtjate huvi väga suur ning toetuse nõudlus on ületanud olemasolevaid rahalisi võimalusi.

2. Sekkumises 3.4 maksimaalse toetuse määra suurendamine

Sekkumises 3.4 „Lühikeste tarneahelate ja kohaliku turu arendamine“ suurendatakse maksimaalset toetuse määra abikõlblike kulude maksumusest investeringute puhul 50%-lt 65%-ni.

Sekkumise rakendamise käigus sektorilt saadud tagasiside kohaselt ei motiveeri kehtiv toetusmäär piisavalt ettevõtjaid investeerima. See on omakorda ka üks põhjustest, miks toetust on taotletud oodatust vähem ning mille tõttu on tekkinud oht, et osa eelarvevahendeid võib jääda kasutamata. 65% on maksimaalne võimalik toetuse määr, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaselt investeringute vormis rakendatavate sekkumiste puhul üldreeglina kasutada saab.

3. Sekkumises 8.2 toetusesaajate ringi laiendamine

Sekkumises 8.2 „Investeeringud ettevõtluskeskkonna arendamiseks maapiirkonnas“ laiendatakse sekkumise sihtrühma – lisaks äriühingutele, sihtasutustele, mittetulundusühingutele ja valitsusasutuste poolt hallatavatele riigiasutustele lisatakse toetusesaajate hulka ka kohalikud omavalitsused.

Praktika on näidanud, et ettevõtluskeskkonna arendamiseks ja põhiteenuste osutamiseks vajalike investeeringute tegemisel on mitmetel juhtudel eestvedaja ja projekti elluviija rollis just kohalik omavalitsus. Sellest tulenevalt on otstarbekas võimaldada kohalikel omavalitsustel olla ka sekkumises 8.2 taotlejateks.

4. Sekkumises 9.4 toetuse ühikuhindade muutmine

¹ Strateegiakava kehtiv terviktekst on leitav <https://www.agri.ee/euroopa-liidu-uhise-pollumajanduspoliitika-strateegiakava-2023-2027>

Sekkumises 9.4 „Loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus“ muudetakse ühikuhindasid: IRT (infektsioosne rinotraheiid) toetussummat loomühiku kohta vähendatakse 50 eurolt 30 euroni, VVD (veiste viirusdiarröa) toetussummat loomühiku kohta suurendatakse 32 eurolt 34 euroni. Lisaks tehakse muudatus, mille kohaselt sõltub edaspidi toetuse suuruse arvutamise aluseks olev ühikuhind konkreetsest kontrolli- ja likvideerimisprogrammist, täpsemalt sellest, kas programmi kohaselt loomi vaktsineeritakse või võetakse neilt vereproovi või tuleb neid nii vaktsineerida kui ka võtta neilt vereproovi.

Ühikuhindade aluseks on kontrolli- ja likvideerimisprogrammi koostamise ja rakendamisega seotud tegevuste kulud. Sekkumise rakendamise käigus on ilmnenu, et esialgu välja töötatud ühikuhinnad võivad olla suuremad, kui reaalsed kulud, mida toetuse taotleja teeb, seega tuli ühikuhinnad üle vaadata ja ajakohastada ning viia kooskõlla olemasoleva turuolukorraga. Eeskätt on oluline vältida toetuse ülemaksmist. Samas ei saa välistada, et poole aasta või aasta möödudes on vajalik ühikuhindu uuesti korrigeerida tulenevalt muutuvast turuolukorrast.

5. Muudatused finantsinstrumentide kaudu rakendatavates sekkumistes

Sekkumistes 2.3 „Toidutööstuste materiaalsed ja immateriaalsed tootlikud investeeringud (FI)“, 2.6 „Põllumajandustootjate tootlikud materiaalsed ja immateriaalsed investeeringud (FI)“ ja 3.1.2 „Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse (FI)“ laiendatakse toetatavate tegevuste määratlust: „masinad ja seadmed“ asendatakse „materiaalse ja immateriaalse varaga“.

Sekkumises 3.1.2 ühtlustatakse sekkumise eesmärgi sõnastus analoogilise tagastamatu abi sekkumise 3.1.1 eesmärgi sõnastusega – „ühistegevuse soodustamine töötlemise etapis“ asendatakse sõnastusega „ühistegevuse soodustamine tootmise ja töötlemise etapis“.

Sekkumises 8.1 „Investeeringud ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks“ lisatakse toetatavate tegevuste kirjeldusse täpsustused, et tagastatava abi korral: 1) on abikõlblikud materiaalse ja immateriaalse vara kohaletoimetamise, paigaldamise ja seadistamise kulud, tingimusel et need on otseselt seotud rahastamisvahendi abil soetatava varaga; 2) on ehitamise puhul abikõlblik ka rekonstrueerimine ehitusseadustiku tähenduses ja renoveerimine.

Sekkumise 8.1 sihtgrupi kirjelduses täpsustatakse, et tagastatava abi korral on toetusesaajateks väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKE) sihtgrupis ka mikroettevõtjad.